პროლეტარიანებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით! | საქმემ გამოაჩინა

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 60 (18302) | შაბათი, 13 მარტი, 1982 წელი | ფასი 3 კაპ.

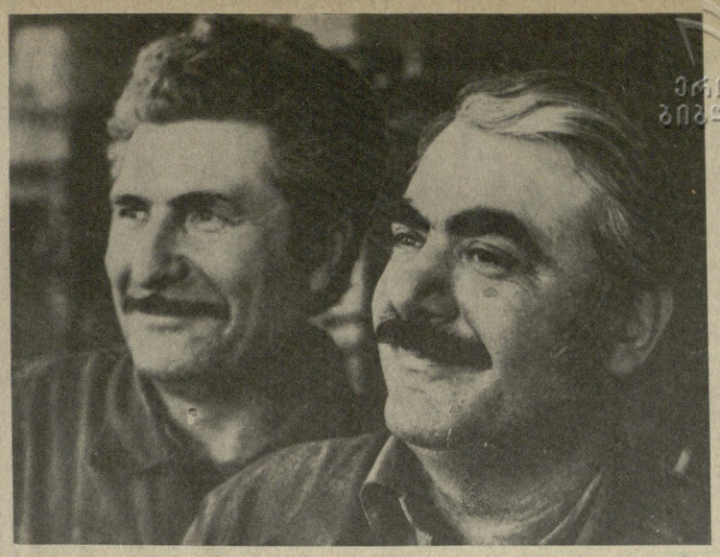

„დამზადებულია თბილისში" — ასეთი დამღით გამოუშვებს ფაროო მოხმარების საგნებს თბილისის № 1 მექანიკური ქარხნის კოლექტივი. საწარმოში ფართოდ გაიშალა სოციალისტური შეჯიბრება სსრ კავშირის შექმნის მე-60 წლისთავის ღირსეული შეხვედრისათვის. შრომითი მეტოქეობის ერთ-ერთი მთავარი მიმართულება გახდა პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებისათვის ბრძოლა. ს

იერიშობანა, წუნი, ზარალი

● ინლელი მეფეხსაცმელეები იხდიან ჯარიმებს ● კონტროლი უნდა გაძლიერდეს

თბილისის ფეხსაცმლის საწარმოო გაერთიანების „ინლის“ კოლექტივი ყოველდღიურად ასობით წყვილ ფეხსაცმელს ამზადებს. იგი გეგზავნება რესპუბლიკის სხვადასხვა სავაჭრო ორგანიზაციას, მშრომელ ადამიანებს, რომლებიც თანამედროვე, მოდური უზადო პროდუქციას მოელიან.

ცხოვრება თანდათან წინ მიდის, გემოვნებაც ფეხდაფეხ მისდევს მას და ეს სახალხო მოხმარების საქონლის მწარმოებლებს უფრო მაღალ მოთხოვნებს უყენებს. ამიტომაც ვერაგვაფარ კრიტიკას ვერ უძლებს ახლანდელ პირობებში ულაზათოდ შეკერილი ფეხსაცმელი. მომხმარებელი მაღაზიებში ძმედის ხარისხთან პროდუქციას, მაგრამ ამაოდ, იგი გულნაკლული შეაყურებს ფეხსაცმელები გადატვირთულ დახლს, სასურველს კი ვერ პოულობს!

როგორ არმავევენ თავს ხარისხთანი პროდუქციის გამოშვების საკითხს თბილისის ფეხსაცმლის საწარმოო გაერთიანება „ინლში?“ მოკლედ მოვუპასუხებ, არადამაკმაყოფილებლად! მეათე ხუთეულად კოლექტივი სახალხოველი მაჩვენებლებით ვერ დამთავრა, შარშან ვერ შეასრულა ასორტიმენტის გეგმა და, რაც მთავარია, საავაჭრო ორგანიზაციებიდან უკან დაბრუნებული უხარისხო საქონლის ათასობით 575.393 მანეთი ჯარიმა გადაიახადა. ერთ ფაქტსაც მოვიყვანთ. შარშან „თბილისფეხსაცმელეკავრომმა“ მიიღო „ინლში“ შეკერილი 3 მილიონ 580 ათასი მანეთის ფეხსაცმელი, 2 მილიონ 625 ათასი მანეთის ნაწარმის გადასინჯვის შემდეგ გაერთიანებას უკან დაუბრუნდა 695 ათასი მანეთის პროდუქცია, რისთვისაც 109 ათასი მანეთი ჯარიმა გადაიხადა.

ვერ ფაქტსაც მოვიყვანთ. შარშან „თბილისფეხსაცმელეკავრომმა“ მიიღო „ინლში“ შეკერილი 3 მილიონ 580 ათასი მანეთის ფეხსაცმელი, 2 მილიონ 625 ათასი მანეთის ნაწარმის გადასინჯვის შემდეგ გაერთიანებას უკან დაუბრუნდა 695 ათასი მანეთის პროდუქცია, რისთვისაც 109 ათასი მანეთი ჯარიმა გადაიხადა.

ეს ერთ-ერთ ასეთი საბრძოლო ოპერაცია განხორციელდა სან-სალვადორიდან 16 კილომეტრზე. დედაქალაქში იატაკქვეშეთში მებრძოლებმა განახორციელეს მთელი რიგი წარმატებული დივერსიები. მოსპეს მოწინააღმდეგის თითქმის ორი ათეული ჯარისკაცი და ოფიცერი.

„ფარაბუნდო მარტის“ პატიოსნებათა რადიოსადგურმა „დიქტატორისადმი საგრძნობი ლაბვარი“ უწოდა ქალაქების სან-ვისენტეს, სან-მიგელისა და სანტა-ანას გარნიზონებზე ერთდროულ თავდასხმებს, რომლებზე პატრიოტებმა რამდენიმე დღის წინათ განახორციელეს. სან-ვისენტეს დეპარტამენტში, იუწყება რადიოსადგური, ფარატუნდო მარტის სახელობის ეროვნული განთავისუფლების ფრონტის რაზმებს ხანგრძლივი ქმნილთან დაკავებული პანამერიკული გზატკეცილისა და დიდმნიშვნელოვანი ავტოგზის დიდი მონიკავეთებში წყნარი ოკეანის სანპანიოს ყოფილთანა.

ფოტოინფორმაციიდ

ტელეტაიპის

ᲛᲝᲙᲚᲔᲓ

ᲚᲔᲜᲘᲜᲓᲐᲒᲘ

● ᲞᲐᲜᲝᲛᲘ

ᲕᲘᲔᲗᲜᲐᲛᲘᲡᲘ და **ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ** მეცნიერებმა დაიწყეს ტროპიკული სარტყლის ნოვნების რთული და ნაკლებშესწავლილი მოვლენების — ტაიფუნების ერთობლივი კვლევა. ამ მიზნით პანოიმი შექმნილია ტროპიკული მეტეოროლოგიისა და ტაიფუნების კვლევის ერთობლივი ლაბორატორია. მისი ამოცანებია შესწავლოს ტაიფუნების წარმოქმნის პირობები და მიზეზები, მათი განვითარება და გადაადგილების ტრაექტორია, გამოიმუშაოს ამ ბუნების მრისხანე მოვლენების პროგნოზირების მეთოდები.

● ᲝᲚᲚᲝ

ᲜᲝᲠᲕᲔᲒᲘᲘᲡ ᲢᲠᲝᲛᲑᲘᲡ ᲝᲚᲚᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲛ მიმართა ნორვეგიის მთავრობას მხარი დუჭიროს ამ იდეას, რომ უატომო ზონა შეიქმნას ევროპის ჩრდილოეთში, რომელიც მოიცავს ნორვეგიას, დანიას, შვეციასა და ფინეთის ტერიტორიებს. საბჭოს მიერ მიღებულ განცხადებაში მოცემულია ანგარეშვე მიმართვა სტორტინგისადმი (პარლამენტი) არ დაუშვას ბირთვული იარაღის ფლობა განლაგება ნორვეგიაში.

● ᲙᲐᲢᲛᲐᲜᲓᲣ

ᲜᲘᲰᲐᲚᲘᲡ ᲓᲔᲓᲐᲥᲐᲚᲐᲨᲘ მუშაობას შეუდგა თვითმმართველობის ადგილობრივი ორგანოების — პანჩაიატების საერთო ეროვნული ყრილობა. ყრილობაზე შეიკრიბა 1400 დელეგატი და სტუმარი ქვეყნის ყველა კუთხიდან. პანჩაიატების სისტემის არსებობის მთელი ისტორიის მანძილზე ამ ყველაზე წარმომადგენლობითმა ფორუმმა უნდა შეიმუშაოს პროგრამები სამინო პოლიტიკის, ეკონომიკის და სოციალური ცხოვრების დარგებში, აგრეთვე განიხილოს ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოების მომავალი არჩევნებთან დაკავშირებული საკითხები.

● ᲚᲘᲑᲐᲜᲘ

ᲡᲐᲛᲮᲠᲔᲗ ᲚᲘᲑᲐᲜᲨᲘ კვლავ დაძაბული ვითარებაა, რომელიც ისრაელის სამხედრო მზადებით არის გამწვეული. ლიბანის არმია ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე საბრძოლველად არის გამზადებული. უმაღლესი საბრძოლო მზადყოფნაა აგრეთვე გამოცხადებული ლიბანის ეროვნულ-პატრიოტული ძალებისა და პალესტინის წინააღმდეგობის მოძრაობის გაერთიანებული რაზმების ქვედანაყოფებში.

✦

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲗᲘ: ეროვნულ-პატრიოტული ძალების პრესიერისტები პოზიციაზე.

ᲐᲡᲣᲯ-ᲡᲐᲐᲓᲔᲚᲘᲡ ფოტო.

ᲛᲔᲢᲘ ᲣᲖᲐᲓᲝ ᲩᲐᲘ

● ᲘᲜᲚᲘᲡ ᲛᲔᲤᲔᲮᲡᲐᲪᲛᲔᲚᲔᲑᲘ ᲘᲮᲓᲘᲐᲜ ᲯᲐᲠᲘᲛᲔᲑᲡ ● ᲙᲝᲜᲢᲠᲝᲚᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲐᲫᲚᲘᲔᲠᲓᲔᲡ

ᲒᲐᲫᲚᲘᲔᲠᲓᲔᲡ

ლაპარაკი, რა თქმა უნდა, ძნელია. სასაყვედურო კი ჩვენი მომწოდებელი ორგანიზაციების, კერძოდ, ტრიკოტაჟის, ელეკტის, ბაათუმის ტყავის ქარხნების მიმართ საკმაოდ ბევრი გვაქვს.

ჩვენს გაერთიანებაში რამდენიმე წლის წინათ იმვა და დაინერგა მეტად საინტერესო გამოგონება: ძვირად ღირებული წოფლის მასალის ნაცვლად, რომლისგანაც კალაპოტებს ვამზადებდით, გადავწყვეტეთ დაგვენერგა მისი შემცვლელი — პოლეთილენი. ამასთან დაკავშირებით, სსრ კავშირის მსუბუქი მრეწველობის მინისტრის ბრძანებით, გაერთიანებაში სპეციალური საამქრო ამეწყო.

ახალი, მოდური — კალაპოტების დანერგვის დაჩქარება, ჩვენთვის თითქოსდა ხელმისაწვდომი გახდა, მაგრამ შარშან მომწოდებლებმა პოლეთილენი კარ გამოგვიგზავნეს. პოლეთილენთან უნდა მოვეძარაგებინეთ კრასნოდარის მხარის ბუდონოვკის ქიმიურ ქარხანას, რომელიც თურმე მშენებლობის პროცესშია. ამიტომაც ვერ გამოეშვით დაგეგმილი ასორტიმენტის ფეხსაცმელი და დაზარალებული ისევ მომხმარებლები დარჩნენ.

ჩვენ გვესმის, რომ მომხმარებელს სრულიადაც არ აინტერესებს, ვინ მოგვაწოდა ცუდი ტყავი. იგი ხარისხთან პროდუქციას ელოდა ჩვენგან მოვალენი ვართ მთელიანად დავაკმაყოფილოთ იგი. ამიტომ, უპირველესად მკვეთრად უნდა ავამაღლოთ საშემრეველო ტექნიკის დისციპლინა, რომელიც, სამწუხაროდ, ჩვენთან მოიკოჭლებს. სწორად აქეთ არის მიმართული ჩვენი მეცადინეობა და იმედს გამოვთქვამთ, რომ მალე ჩვენი პროდუქციისა მოყვნილება მაღალ დონეზე ამაღლდება.

თავისი აზრი გაგვიზიარა გაერთიანების გამომკვლევთა კომფენსატორი შრომის ბრიგადის ბრიგადირმა, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატმა, სალეს სამეშვიდან. ტრადიციული გახდა „ხარისხის დღეები“, რომლის დროს საქმიანი, პრინციპული მსჯელობა იმართება. ყველაფერზე ამან თავისი ნაყოფი გამოიღო: პროდუქციის საერთო მოცულობაში სახელმწიფო ხარისხის ნიშნიანი პროდუქციის ხვედრითი წილი საგრძნობლად გაიზარდა და 35 პროცენტი შეადგინა.

ჩემი ნათქვამი ისე არ გიგოთ, თითქოს ხარისხთან დაკავშირებული საკითხი ჩვენთან მძლიანად მოგვაკვლევლიყოს. რასაკვირველია, ჯერ კიდევ ბევრს ეცოდავთ და ამიტომაც დაზარალებული რჩება მომხმარებელი, რომელიც ჩვენგან „სრულიად სამარილიანად მოითხოვს მაღალხარისხოვან პროდუქციას.

ვინ მომწოდებლებს ფეხსაცმლის დამზადებაში? ნედლეულის მომმწოდებელი ორგანიზაციები, ისინი, ვინც ტყავს, საზეადპირე, საძირე მასალებს, ფეტრნტურას და სხვ. გვიგზავნის. თუ ტყავი უკარგისია, ხარისხიან პროდუქციაზე

ᲡᲐᲥᲓᲔᲡᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲐᲒᲔᲜᲢᲝᲡ ᲙᲝᲠᲔᲡᲞᲝᲜᲓᲔᲜᲢᲔᲑᲘ ᲒᲕᲐᲪᲘᲣᲠᲔᲑᲔᲜ

12 მარტი

● ᲐᲕᲯᲐᲠᲔᲗᲘ

ᲒᲐᲜᲘᲮᲘᲚᲔᲡ ᲞᲠᲝᲔᲥᲢᲔᲑᲘ

ᲥᲐᲑᲣᲚᲘ. ავჯარეთის დედაქალაქში გაიმართა ავჯარეთის სახალხო-დემოკრატიული პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს სხდომა, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ავჯარეთის სახალხო დემოკრატიული პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ბაბრაკ ქარმალი.

სხდომის მონაწილეებმა, ნათქვამია ბახთარის საგენტოს მიერ აქ გამოქვეყნებულ ცნობაში, განიხილეს ავჯარეთის დემოკრატიული რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს მიერ წარმოდგენილი ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების გეგმისა და სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტები მომავალი ავჯარული წლისათვის, რომელიც 21 მარტს იწყება და მიიღეს შესაბამისი დადგენილება. ავჯარეთის სახალხო დემოკრატიული პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს ავჯარეთის დემოკრატიული რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს მისაცემ მითითება გეგმისა და სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტები წარუდგინოს ავჯარეთის დემოკრატიული რესპუბლიკის რევოლუციურ საბჭოს განხილვისა და საბოლოო დამტკიცებისათვის.

სხდომის მონაწილეებმა დაამტკიცეს ავჯარეთის სახალხო-დემოკრატიული პარტიის საერთოეროვნული კონფერენციის მოწყობის თარიღი და მიიღეს დადგენილება მოიწვიონ ავჯარეთის სახალხო-დემოკრატიული პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მე-8 პლენუმი.

ᲛᲝᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲐ ᲡᲐᲚᲕᲐᲓᲝᲠᲘᲡ

ᲛᲐᲜᲐᲒᲣᲐ. **სალვადორელი ამბოხებულები რაზდენჯერმე დაეხსნენ თავს მარიონეტული ხუნტის რეგულარული ჯარების გარნიზონებსა და კოლონებს, რომლებსაც „მრჩეველები“ ხელმძღვანელობენ.** ერთ-ერთი ასეთი საბრძოლო ოპერაცია განხორციელდა სან-სალვადორიდან 16 კილომეტრზე. დედაქალაქში იატაკქვეშეთში მებრძოლებმა განახორციელეს მთელი რიგი წარმატებული დივერსიები. მოსპეს მოწინააღმდეგის თითქმის ორი ათეული ჯარისკაცი და ოფიცერი.

„ფარაბუნდო მარტის“ პატიოსნებათა რადიოსადგურმა „დიქტატორისადმი საგრძნობი ლაბვარი“ უწოდა ქალაქების სან-ვისენტეს, სან-მიგელისა და სანტა-ანას გარნიზონებზე ერთდროულ თავდასხმებს, რომლებიც პატრიოტებმა რამდენიმე დღის წინათ განახორციელეს. სან-ვისენტეს დეპარტამენტში, იუწყება რადიოსადგური, ფარატუნდო მარტის სახელობის ეროვნული განთავისუფლების ფრონტის რაზმებს ხანგრძლივი ქმნილთან დაკავებული პანამერიკული გზატკეცილისა და დიდმნიშვნელოვანი ავტოგზის დიდი მონიკავეთებში წყნარი ოკეანის სანპანიოს ოყეთნთნ.

ᲛᲘᲣᲕᲘᲓᲝᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲙᲔᲗᲘᲚ-ᲛᲔᲖᲝᲑᲚᲝᲑᲘᲡ ᲙᲣᲠᲡᲘᲗ

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ კავშირსა და ფინეთს შორის დამყარებული კეთილმეზობლური ურთიერთობა დიდი სახელმწიფოსა და მისი შედარებით მცირე მეზობლის კარგი, სწორად დაყენებული ურთიერთობის მაგალითია, — ასეთია საბჭოთა კავშირ-ფინეთის მოლაპარაკების შედეგებზე საზეგაერთაშორისო გამოსმენიერებლებზე. მსოფლიო ინფორმაციის საშუალებანი, თვალსაჩინო სახელმწიფო და პოლიტიკური მოღვაწენი განმარტავენ კრემლში გამართულ დარმაზობაზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ლ. ი. ბრეჟნევის და ფინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტის მ. კოივისტოს მიერ წარმოთქმულ სიტყვებს და აღნიშნავენ, რომ ორ ქვეყანას ერთნაირი პოზიციები უკავია საკითხებში, რომლებიც ეხება მშვიდობის შენარჩუნებასა და დაძაბულობის შენელების პროცესის შემდგომ განვითარებას, გამალებული შეიარაღების შეწყვეტას, ხანგრძლივ საერთაშორისო ურთიერთობაში არსებული დაძაბულობის აღმოფხვრასა და სახელმწიფოთა თანასწორუფლებიანი თანამშრომლობის განვითარებას.

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ კავშირ-ფინეთის უმაღლესი დონის შეხვედრას დიდ ყურადღებას უთმობს ფინეთის პრესა. გაზეთი **„სუომენ სო�ალიდემოკრატი“** ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ მოსკოვის მოლაპარაკებამ მეგობრულ ატმოსფეროში ჩაიარა და სრული ურთიერთგაგებით ჩაიარა“.

„ფინეთის ინტერესების თვალსაზრისით პრეზიდენტ მ. კოივისტოს ვიზიტს მოსკოვში მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს, — აღნიშნავს **„სუომენმაა“**. იგი საშუალებას გვაძლევს ამ დღეს ვიქონიოთ, რომ მეგობრობისა და თანამშრომლობის პოლიტიკა გაგრძელდეს ნდობის სულისკვეთებით. ლ. ი. ბრეჟნევისა და მ. კოივისტოს მოლაპარაკებს დიდი მნიშვნელობა აქვს როგორც ორი ქვეყნის ურთიერთობის განვითარებისათვის, ისე მთლიანად საერთაშორისო საქმეებისათვისაც. ჩვენ-თანაშრომლობისათვის ქმნის ფართო შესაძლებლობებს, რომელიც მუდამ ხელს უწყობენ ხელსაყრელი ურთიერთობის გაფართოებას. შეიძლება გადაუჭარბებლად ითქვას, რომ მოსკოვში პრეზიდენტ მ. კოივისტოს სამნიანი ვიზიტის შედეგებმა ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა“.

დასავლეთ გერმანიის **„ფრანკფურტერ ალგემაინე“** აღნიშნავს, რომ 1948 წლის ხელშეკრულებ: თანაშრომლობისათვის ქმნის ფართო შესაძლებლობებს, რომელიც მუდამ ხელს უწყობენ ხელსაყრელი ურთიერთობის გაფართოებას. შეიძლება გადაუჭარბებლად ითქვას, რომ მოსკოვში პრეზიდენტ მ. კოივისტოს სამნიანი ვიზიტის შედეგებმა ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა“.

„ფრანკფურტერ ალგემაინე“ აღნიშნავს, რომ 1948 წლის ხელშეკრულებ: თანაშრომლობისათვის ქმნის ფართო შესაძლებლობებს, რომელიც მუდამ ხელს უწყობენ ხელსაყრელი ურთიერთობის გაფართოებას. შეიძლება გადაუჭარბებლად ითქვას, რომ მოსკოვში პრეზიდენტ მ. კოივისტოს სამნიანი ვიზიტის შედეგებმა ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა“.

ნორვეგიული **„აფტენპოსტენი“** აღნიშნავს: „საბჭოთა კავშირს არასოდეს უცდია თავს მოიჩვენა ფინეთისათვის თავისი შეხედულებანი, ჩარეულიყო მის საშინაო საქმეებში“.

ინგლისური **„ტაიმსი“** წერს: „ფინეთის პრეზიდენტის პატივსაცემად გამართულ დარბაზობაზე გამოსულისას პრეზიდენტმა ლეონიდ ბრეჟნევმა მკაცრად გააკრიტიკა ამერიკის შეერთებული შტატების პოლიტიკა ცენტრალურ ამერიკაში და ვიეტნამ. თითქოსდა ურჩია მოსკოვისა და ჟენევის კარგი ურთიერთობა მიიხნიოს დიდი სახელმწიფოსა და მისი შედარებით მცირე მეზობლის ურთიერთობის მაგალითად“.

ᲛᲘᲠᲘᲗᲘᲗ ᲡᲙᲐᲜᲓᲐᲚᲘ

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. **ინგლისის დედაქალაქში მოხდა მორიგი სკანდალი, რომლის ცენტრში აღმოჩნდა ბრიგანტინის პრემიერ-მინისტრი მ. ტეტჩერის ვაჟი მარკი.**

სკანდალი ატყდა მისი ინტერვიუს გამო, რომელიც მან შეიტანა ტელეფონით ინფორმაციის „ჟანნის“ მისაცა. მარკ ტეტჩერი ინტერვიუში ... დებული გამოთქმებით ცინიკურად ... ამტკიცებდა, ბრიტანელთ ... მიკის დაქვეითება ... „უსაქმურ... მოხარბაბიაო“. ასე მოსთქვა ... უფიშვერები, რომლებიც ... ...

ეძღვნება „ქარაბადინის“ ავტორს

საუბლდება ცნობილი ქართველი მედიკოსის, მოწმინავე მოაზროვნის, XV საუკუნის მეორე ნახევრის დიდი საზოგადო და პოლიტიკური მოღვაწის ზაზა ფანასკერტელ-ციციშვილის დაბადების 550 წელი.

ეპოქის მოსაწყობად შეიქმნა საორგანიზაციო კომიტეტი საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის ბ. ე. ჩერქეზიას თავმჯდომარეობით.

საქონფერენციის კორესპონდენტი ბ. ბოლდანი შეხვდა საორგანიზაციო კომიტეტის მდივანს, თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის მედიცინის ისტორიის კათედრის გამგეს, პროფესორ მ. შენგელიას ბატონოვა ეთმბნა, თუ რა როლი შეასრულა ზაზა ფანასკერტელ-ციციშვილმა ქართული მედიცინის განვითარებაში და განეთიარებინა, გიენენ მკითხველებისათვის ბლი „სამკურნალო წიგნი — კარაბადინი“.

ქართული მედიცინის ისტორია, — თქვა მან, — მრავალ საუკუნეს მოიცავს. საქართველოში ექიმობის შესახებ პირველი ცნობები ლაბან ისტორიამდელ ეპოქაში უნდა ვეძიოთ, ხოლო ცნობები, რომლებიც ხელთ გვაქვს, პირველადობა ფეოდალურ ეპოქიდან დაიწყებ, ანუ ეს ეპოქა ეკუთვნის ეპოქა, ეს ეპოქა ეკუთვნის ეპოქა, ეს ეპოქა ეკუთვნის ეპოქა,

ᲩᲘᲚᲣᲠᲘ ᲓᲠᲐᲛᲘᲡ ᲔᲥᲝ

ᲡᲐᲣᲙᲣᲜᲔᲖᲔ მეტი ხნის წინათ მომდინარე დრამატულ მოვლენებს მიეძღვნა სპექტაკლი „ხოკიბ მურეტას“ ვალიკლავი და სიკეთილი“, რომელიც 11 მარტს მოსკოვის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანმა ლენინური კომკავშრის თეატრმა წარმოადგინა თბილისის სპორტის სასახლეში. „შეგობრობის“ თეატრის ხაზით მოწყობილი ეს მცირე გასტროლი 17 მარტამდე გასტანს.

ხალხთა შორის მეგობრობის განმტკიცებისათვის საერთაშორისო ლენინური პრემიის ლაურეატის პაბლო ნერუდას პიესის მიხედვით ალექსანდრე რიბნიკოვის მიერ შექმნილი როკ-ოპერის დადგმა ეკუთვნის თეატრის მთავარ რეჟისორს, რუსეთის სფსრ ხელოვნების დამსახურებულ მოღვაწეს მარკ ზახაროვს.

ახალგაზრდა მსახიობის აღქესანდრე ამდოლოვის, ნიკოლოზ კარატნეცოვის, ოლგა ლეფეროვას და მთელი შემოქმედებითი კოლექტივის ხელოვნებაში გერძნობა სასცენო ოსტატობის სრულყოფა. სპექტაკლს ტონს ანდენეს ხმა შემოსვევაში დიდ ვოკალურ-ინსტრუმენტალურ ანსამბლი „ოლ ალეილი“ ქრის ელჩის ხელმძღვანელობით.

ლენინური კომკავშრის თეატრი პირველად არის თბილისში. მოუზადავად იმისა, რომ მათი გასტროლების ადგილზე მხოლოდ ერთი სპექტაკლია, მაინც სრული წარმოდგენა იქმნება კოლექტივის შემოქმედებითის პოტენციალზე და თანამედროვე პრობლემებისადმი ინტერესზე.

სცენაზე გასული სუფიკენის სურათის შექმნა სპექტაკლს სრულებით არ ანძევს მხოლოდ ისტორიულ სახეს. პირიქით, იგი თავისო გადაწყვეტით თანამედროვეობა ადამიანის სულიერ მოთხოვნებს. ამ მხრივ უკმაყოფილო არ დარჩება ის, ვინც თბილისის სპორტის სასახლეში იხილავს მოსკოველ მსახიობთა წარმოდგენას.

Ე. ᲯᲘᲥᲘᲫᲔ.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡ: ᲡᲐᲠᲔᲙᲐᲚᲘᲡ ᲔᲠᲗᲘ ᲡᲪᲔᲜᲐ.
Თ. ᲜᲘᲙᲝᲚᲐᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ.

ᲙᲘᲓᲔᲕᲐᲪ ᲓᲐᲘᲖᲠᲓᲔᲑᲘᲐᲜ

ᲙᲐᲜᲝᲛᲘᲡᲘᲡ თეატრის სპექტაკლი „კიდევაც დაიზრდებიან“ (ავტორი და დამდგმელი ა. ᲛᲐᲚᲐᲥᲝᲕᲘ, მხატვარი — მ. ᲛᲐᲚᲐᲮᲝᲕᲘᲜᲐ, ქორეოგრაფი — ა. ᲫᲔᲚᲘᲫᲔ) ქართველ მიწის სიყვარულით სუნთქავს, ეროვნულობის სურნელით მაღლმოსილი ამ სანახაობის სიუჟეტი, მართალია, შეკუმშულია, უფრო ზუსტად, კომპაქტური, მაგრამ მასში ჩვენი ერის ისტორიული წარსულის მნიშვნელოვანი ეტაპები იშლება.

ქართველი კაცის ყოფა-ცხოვრება ოდითგანვე დაკავშირებულია ვაზთან. ვაზი ამხნევებდა მას ჭირსა თუ ლხინში. მტერი უმოწყალოდ ანანავებდაც და ისევ უხვად ამოიყრიდა თავს ეს სიკეთისა და ბარაქის, სიცოცხლის მარადიული სიმბოლო, რომელიც სპექტაკლში სიმბოლურად ადამიანის დაბადებასა და სიკვდილს, მიჯნურ ქალაქვაზთა პირველ ამბორსა და ქორწინებას, ძეობასა და დღეობას, შრომასა და ბრძოლას უკავშირდება. ამ სპექტაკლში ვაზთან ერთად იბადება, უფრო ზუსტად, რეჟისორული მეტაფორის საშუალებით მასთან ერთად ფესვს ასალი სიცოცხლე — ჩვილი ბავშვისა, რომლის ცხოვრებაც სიხარულად ეწოწვის ქართული ვაზის ბედ-იღბალს.

უძველესი ქართული სადგომის „შენ ხარ ვენახის“ (დამუშავებული კომპოზიტორ ოთარ თაქთაქიშვილის მიერ) მელოდია, რომელსაც, სპექტაკლში ფონის ფუნქცია ეროდი აკისია, პანტომიმის ხელოვნების გამომსახველი საშუალებით ცოცხლდება.

... ნელ-ნელა მიწიდან ამოიზრდება ვაზის კვირტები. მართლაც და, ვაზის ფესვებს დამსგავსებული მსახიობთა სხეული და ვაზის ყლორტებად ქცეული მათი ხელები განუყოფელი მთლიანობის შთაბეჭდილებას ბადებს. თითოეული მოსაწყლის (ისინი თვრამეტნი არიან!) მოძრაობა თუ შეჩერებული მოქმედების პოზა გადაწყნარა ფესვიანთან და მინიჭებული აქვს გარკვეული ფუნქცია.

სპექტაკლის პარტიტურა რომ აღწერო და გადმოსცე მისი გარეგნული სახიერება, ფრთხილად უნდა მიმეყვე ამ ხილულ და „უხილავ“ ტონებს, საბოლოოდ ლამაზი მიზანსცენების ჯაჭვს რომ ქმნის. ამ მიზანსცენებში არის რაღაც ჩვენი ხუთრთმოძღვრების ძეგლებზე ამოტვიფრული კომპოზიციებიდან მომდინარე. მსახიობთა პლასტიკური გამომსახველობა საოვაციას იღებს ეროვნულ ფოლკლორში. ქალთა და ვაჟთა ყოველი მოძრაობა დამუხტულია კონტრაპუნი ჯრით და ფიქრებულია ქართული ფრესკული ხელოვნებისათვის დამახასიათებელ ფორმებს. სპექტაკლში ხალხური წეს-ჩვეულებების ელემენტებიც არის გამოყენებული.

...ვაზის შეჯაგუფებულ ყლორტებს ქალ-ვაჟი (მსახიობები კირა მეზუკე და ირაკლი მეზუკე) გამოეყო. მათი ხელები უმალ შეიწყნა ერთმანეთს, გაბრწყინებენ, სიცოცხლით სავსე დაიძირნენ ავასცენისაკენ და ეს საზეიმო ნაბიჯი უცბად გადაიზარდა ჯეკირწეკაში. არაეითარი დეკორაციებისა და ბუტაფორიული მხატვრული დეტალი არ მიგვანაწილებს, ტაძარს, მაგრამ მსახიობთა ბალანტიკის რამდენიმე მეტყველი შტრიხით უმალ იქმნება შესაფერისი განწყობიერება. მალიანად სპექტაკლში კი ნათლად იკითხეა მხატვრის დაგეგმული, მაღალმხატვრული გემოვნება. ტაძარში შესული ლიტანიას აძლიერებს ხალხური საგალობელი „წმინდაო ღმერთო“... ანტიკური ეროოსავით განლაგდნენ მსახიობები, ანთებული სანთლებით შეიკეცი გვიგვანები დაადგეს ნეფე-პატარძალს... ბუსკალური ლიტანი იცვლება, მეორედ მოძრაობა, და იწყება ნათლობა. მორნინცხეული ბავშვს პირჯვარს გადასწერენ თუ არა, შორიდან ბერის შემოსვევის მუშუკებელი ზარების განგში მოისმის, (ეხენების, თქროფენერი ახლოვდება... ფოორიაქებული ხალხი ჯერ აიშალა, შემდეგ ერთად შეჯაგუფდა (რა კარგია, რომ ეს ეპიზოდი ასოციაციით არირე ჩნარეიშვილიეულ სპექტაკლ „მედეას“ გვაგონებს), მოვლენათა და მოძრაობათა ქარტეხილი (ეს გამოყენებულია გიორგი ჯანჯღილის V სიმფონია და ოთარ თაქთაქიშვილი „მეგრული მოტივები“) ტრაგიკული ნოტით მეორდება.

ბერის ახალშობილი ძე ემსჯერპლა. თმებგაშლილი ორი ქალი მიეახლა მწუხარე დედას და თანაგრძნობით გააცილეს მძიმე გზაზე. თავდახრილი ვაჟაცის ბლოკას „ბრინგეულს“ დრამატული ელფოდია ამბფრეს. აკორნიალი მყოფი დედა ეეცოდ უცნაურ გადაწყვეტილებას იღებს. ქვდარ ბავშვს იტაცებს და გუელ ტყეში მალავს. გზაში ვანწირავენ დედა გულმი ჩაკონილი თეთრი მანდილით, რომელიც სცენაზე სიმბოლურად ბავშვის განსახიერებაა, ქარიშხლის მწვავე შემოტევას დაჯანნის, სამშვიდობოს გადაწევს და მთელი ღამე უმფერის „იაგნანას“. ხდება სოლიტაბა — „იაგნანას“ სასწულოძოქვდი ძალა ბავშვს აცოცხლებს (ამ ეპიზოდში კირა მეზუკეს დრამატული ნიჭი, მეტყველი ეტლეიკულაცია და „ბოლამარაკე სხეული“ განსაკუთრებით სისხლსავსე და გამომსახველია).

ამ სცენაში დამდგმელები მიმართავენ მხატვრულ მეტაფორას— მიწაში ვაზის ფესვად ქცეული დალუპული მეომრები ბავშვის გაცოცხლებასთან ერთად მიწიდან ყლორტებად ამოიზრდებიან. სიცოცხლე გრძელდება. შვიდომაინი ცხოვრების ხაზი დაეხა. წამოიზარდნენ თუ არა ვაჟაკაცნი, ისინიც მამა-პაპათაგან რელიკვიასავით გადმოცემული სიყვარულით ელოლიავებიან ვაზს. გადაბეგულ ბინდორში გუთანი ამეშალა, ულელში შებმულ ქანცგაწყვეტილ ხარებს (მსახიობები ვიორგი ოსეფაშვილი და გია სიფრაშვილი) მეურმის ღიღინი ახალისებს. „ურეკელის“ მომაჯადოებელი მელოდიის ფონზე უნებლიეთ გაიღიმებენ ადამიანები, ეტაფებში ეარსებებში დარწმენებული, იგი სიყვარულის „სტანდარტის“ ამჟამინდელ გამოლეწილს აწყდება: კოკას ან სურს ოჯახური ტკბილი, ეარს ამბობს მომავალ შვილზე, სიყვარულზეც, ოღონდ არ დაკარგოს თავისუფლება, დამოუკიდებლობა. ნირწამდარი და დამფრთხალი იგი ქალიშვილს ადანაშაულებს.

სპექტაკლის ფინალში კოკას თვითმხილების სცენა, რომელშიც მსახიობი რ. ჩხიკვიშვილი თავისი ბგრინის სულიერ ტკივილებს გამოხატავს, მაყურებელს შეახსენებს, თუ როგორ უნდა გავუფრთხილდეთ სიყვარულს — მისი დაკარგვა ძალზე იოლია, მოპოვება კი რთული, ზოგჯერ შეუძლებელიც.

ეს სპექტაკლი რომ დღეგრძელი გამოდგა, ეხდაი, ეტაფოთან ერთად ამაში დიდი წვლილი მიუძღვით მსახიობებს ეკა ქუთათელაძესა (ნინაკო) და რევაზ ჩხიკვიშვილს (კოკა).

Ი. ᲒᲖᲐᲗᲣᲐ.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡ: ნინაკო — ე. ქუთათელაძე, კოკა — რ. ჩხიკვიშვილი.
Მ. ᲑᲐᲒᲝᲕᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ.

ᲓᲦᲔᲒᲠᲫᲔᲚᲘ ᲡᲞᲔᲥᲢᲐᲙᲚᲘ

ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲝᲑᲘᲡ წლები შვილიერი და განუმეორებელია ადამიანის ცხოვრებაში, მიუხედავად იმისა, ტკივილებით იყო იგი აღსავსე თუ სიხარულით, რადგან თავად ახალგაზრდობაა შვენიერება თავისი ოცნებებით, გეგმებით, გამოუცდელობითა და მიმნდობლობით, მომავლისადმი მიპყრობილი ფართოდ გახელილი თვალებით, თვითგამორკვევისადმი სწრაფვვით და ცხოვრებასთან, ადამიანებთან ჭიდილში ცხოვრებისეკენ შეცნობით, რომელიც სამყაროსავით უსასრულო, მრავალსახოვანი და ამოუწურავი ყოფილა თურმე.

ახალგაზრდა კაცის საქციელი ამა თუ იმ სიტუაციაში, რეაგირება მოკლენებზე, ცხოვრების მიერ წამოჭრილ საკითხებზე, ცხოვრებისეული პოზიციის არჩევანი და დამოკიდებულება სიყვარულისადმი — აი საკითხთა წრე, რომელიც ინტერესებს დრამატურგ ლ. თბილეიშვილს და რომლთაც მიმართავს იგი თავის თანატოლებს პიესაში „დარაბების მიღმა გაზაფხულია“. ეს ნაწარმოები შეიყვარა თბილისელმა მაყურებელმა თეატრალური სახელოსნოსა და რუსთაველის თეატრის დადგმით. რუსთაველის თეატრში ახლახან მეორისა წარმოდგენა გაიმართა (რეჟისორი — მ. ბუკია, მხატვარი — გ. მღებრიშვილი, მუსიკალური გაფორმება დ. ტორიაშვილისა) და მას კვლავ ცოცხალად გამოეხმაურა მაყურებელი, რომლის ფუდიტორიაც ძირითადად ახალგაზრდულია.

პიესასა და სპექტაკლში გადოცემული ამბავი, ჩვენდა საკვალოდ დღისათვის ტიპური ჩვენში. კოკა და ნინიკო ბედნიერი შემთხვევის წყალობით გაიცნობენ, ერთის ნახვით შეიყვარებენ ერთმანეთს, ბალღო